

Αθήνα, 28-12-2009

Γ/ΕΞ/7845/28-12-2009

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 4/2009

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση την 16/07/2009, ώρα 10.00, προκειμένου να εξετάσει την έκταση της αρμοδιότητάς της επί αιτήσεων πρόσβασης τρίτων σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Παρέστησαν οι Χρ. Γεραρής, Πρόεδρος της Αρχής, και οι Λ. Κοτσαλής, Αγ. Παπανεοφύτου, Αν. Πράσσο, Αν. – Ιωάν. Μεταξάς, Αντ. Ρουπακιώτης, τακτικά μέλη της Αρχής. Το τακτικό μέλος της Αρχής Αν. Πομπόρτσης και το αναπληρωματικό αυτού Γρ. Πάντζιου, αν και κλήθηκαν νομίμως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, οι Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, Δικηγόρος (ΔΝ) – Νομικός ελεγκτής, και Ε. Ι. Τσακιρίδου, Δικηγόρος – Νομικός ελεγκτής, ως εισηγητές. Τέλος, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, και η Μελπομένη Γιαννάκη, υπάλληλος του Διοικητικού – Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Με αφορμή υποθέσεις που χειρίζεται, ως εντεταλμένος εισηγητής, ο ελεγκτής Δ. Ζωγραφόπουλος, τίθεται το ζήτημα των επιπτώσεων της άρνησης του υπευθύνου επεξεργασίας – εργοδότη να διαβιβάσει σε τρίτο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου, οσάκις η Αρχή έχει κρίνει, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ότι η διαβίβαση δεν προσκρούει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 για την *Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*.

Ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον εισηγητή Δημήτρη Ζωγραφόπουλο, ο οποίος υποστήριξε τα ακόλουθα:

Το ζήτημα εισάγεται στην Ολομέλεια της Αρχής, δεδομένου ότι με την πρόσφατη απόφασή της 37/2009, σε υπόθεση χορήγησης στοιχείων εργαζομένων από τον *EOMMEX AE*, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, στον *Πανελλήνιο Σύλλογος Υπαλλήλων EOMMEX*, έχει κριθεί, κατά πλειοψηφία, ότι ο *EOMMEX AE* οφείλει να χορηγήσει στην εν λόγω συνδικαλιστική οργάνωση, με την ιδιότητα του αιτούντος τρίτου, τα ζητηθέντα μισθολογικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων στην εν λόγω εταιρεία, ενώ, κατά το παρελθόν, υπήρξαν αντιφατικές τοποθετήσεις σε αποφάσεις και λοιπές πράξεις της Αρχής, όσον αφορά τις επιπτώσεις της άρνησης του υπευθύνου επεξεργασίας να χορηγήσει σε αιτούντα τρίτο τα ζητηθέντα από τον ίδιο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου του. Ειδικότερα, σε άλλα απαντητικά σε ερωτήματα έγγραφα της Αρχής αναφέρεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται ή δύναται ή δεν κωλύεται από τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 να διαβιβάσει τα ζητηθέντα δεδομένα στον αιτούντα τρίτο, ο οποίος δικαιούται (ως επί το πλείστον, στη βάση των διατάξεων των άρθρων 5 παρ. στοιχ. (ε΄) ή / και 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997) να λάβει τα επίμαχα δεδομένα. Η άποψη αυτή έχει ως λογικό επακόλουθο ότι, εφόσον τελικά ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνηθεί ή παραλείψει να προβεί στη διαβίβαση των επίμαχων δεδομένων, η Αρχή δεν έχει την αρμοδιότητα να τον υποχρεώσει να διαβιβάσει τα δεδομένα αυτά ή να επιβάλει κύρωση για την άρνηση ή την παράλειψή του. Αντίθετα, σε άλλα έγγραφα της Αρχής αναφέρεται ότι η Αρχή υποχρεώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διαβιβάσει τα ζητηθέντα δεδομένα στον αιτούντα τρίτο, ο οποίος δικαιούται (επίσης, ως επί το πλείστον, στη βάση των διατάξεων των άρθρων 5 παρ. στοιχ. (ε΄) ή / και 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997) να λάβει τα επίμαχα δεδομένα. Η άποψη αυτή έχει ως λογικό επακόλουθο ότι, εφόσον τελικά ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνηθεί ή παραλείψει να προβεί στη διαβίβαση των επίμαχων δεδομένων, η Αρχή έχει την αρμοδιότητα να τον υποχρεώσει να διαβιβάσει τα δεδομένα αυτά ή να τιμωρήσει την άρνηση ή την παράλειψή του, επιβάλλοντας διοικητικές κυρώσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 2472/1997. Επισημαίνεται ότι εκκρεμούν ενώπιον της Αρχής πληθώρα προσφυγών εργαζομένων της Alpha Bank AE, οι οποίοι προέρχονται από την Ιονική Τράπεζα, την οποία έχει εξαγοράσει προ ετών η Alpha Bank AE, για το λόγο ότι η Alpha Bank AE, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δεν εφαρμόζει τα διαλαμβανόμενα σε πράξεις της Αρχής, σχετικά με την υποχρέωση ικανοποίησης του

δικαιώματος πρόσβασης εργαζομένων σε στοιχεία συνυποψηφίων τους, για τους σκοπούς του ελέγχου της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της αναγνώρισης, άσκησης και υπεράσπισης δικαιώματος ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων. Ειδικότερα, η Alpha Bank AE έχει καταστήσει σαφές ότι θα αγνοήσει πλήρως τα διαλαμβανόμενα στα σχετικά έγγραφα της Αρχής, πλην της περιπτώσεως που θα υποχρεωθεί από την Αρχή, δια της επιβολής κυρώσεων, να συμμορφωθεί. Πρόκειται, μάλιστα, για υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος έχει επανειλημμένα καταδικαστεί από την Αρχή για παραβίαση διατάξεων του Ν. 2472/1997 (ιδίως, για παραβίαση του άρθρου 12 σχετικά με παράλειψη ικανοποίησης δικαιώματος πρόσβασης εργαζομένου και του άρθρου 10 για παραβίαση του απορρήτου της επεξεργασίας). Σχετικά με τις υποθέσεις αυτές είναι τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6878/12-11-2007 και Γ/ΕΞ/3316/08-07-2008 έγγραφα της Αρχής, που οριοθέτησαν τις σχετικές υποχρεώσεις της Alpha Bank AE, ως εργοδότη – υπευθύνου επεξεργασίας, και απέρριψαν τις αιτιάσεις της εν λόγω Τράπεζας.

Η Αρχή πρέπει να εμμένει στη διατυπωθείσα με τις αποφάσεις 13 και 37 του έτους 2009 άποψη ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διαβιβάσει τα ζητηθέντα δεδομένα στον αιτούντα τρίτο, στις περιπτώσεις που αυτός δικαιούται (ιδίως στη βάση των διατάξεων των άρθρων 5 παρ. στοιχ. (ε') ή / και 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997) να λάβει τα επίμαχα δεδομένα. Η άποψη αυτή έχει ως αυτόματη συνέπεια ότι, εφόσον τελικά ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνηθεί ή παραλείψει να προβεί στη διαβίβαση των επίμαχων δεδομένων, η Αρχή έχει την αρμοδιότητα να τον υποχρεώσει να διαβιβάσει τα δεδομένα αυτά ή να τιμωρήσει την άρνηση ή την παράλειψή του, επιβάλλοντας διοικητικές κυρώσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 2472/1997. Η άποψη αυτή είναι θεωρούμε ότι είναι συνεπής και σύμφωνη τόσο με τις διατάξεις της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης όσο και με εκείνες της Οδηγίας 95/46/EK. Και τούτο, διότι η άποψη αυτή διασφαλίζει την πραγματική στάθμιση και εξισορρόπηση ανάμεσα στην ανάγκη προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου τους και στο σεβασμό στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και εννόμων συμφερόντων των τρίτων. Επομένως, η άποψη αυτή διασφαλίζει την πλήρωση των σκοπών των δύο προαναφερόμενων διεθνών κειμένων, που ουδόλως καθιστούν απόρρητα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων υποκειμένων, αλλά επιτρέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία τους υπό τη συνδρομή συγκεκριμένων εγγυήσεων (μεταξύ άλλων, του ελέγχου από ανεξάρτητες αρχές, της πλήρωσης του δικαιώματος ενημέρωσης και, ιδίως, της κατοχύρωσης του δικαιώματος αντίρρησης). Η προσπάθεια

άντλησης επιχειρήματος από τον όρο «επιτρέπεται» είναι προδήλως εσφαλμένη, διότι στο άρθρο 7 της Οδηγίας 95/46/EK προβλέπονται διαζευκτικά οι περιπτώσεις θεμιτής επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – ανάμεσα στις οποίες είναι και η διαπίστωση συνδρομής εννόμου συμφέροντος στο πρόσωπο του τρίτου αιτούντος – χωρίς να υπάρχει διακριτική ευχέρεια του υπευθύνου επεξεργασίας για τη διενέργεια της, εφόσον συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις αυτές (Βλ. και το γαλλικό κείμενο του άρθρου 7 της Οδηγίας: «(...) *le traitement de données à caractère personnel ne peut être effectué que si: (...)*»). Ανάλογα προβλέπονται στο άρθρο 8 της Οδηγίας 95/46/EK για τα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντικές είναι, ιδίως, οι εισαγωγικές σκέψεις υπ' αρ. (3), (8) και (10) της Οδηγίας 95/46/EK, όπως αυτές ερμηνεύονται από τη νομολογία του ΔΕΚ, οι οποίες ορίζουν τα ακόλουθα: «(...) (3) *ότι για την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς στην οποία, σύμφωνα με το άρθρο 7 Α της συνθήκης, εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, απαιτείται όχι μόνο η δυνατότητα κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ κρατών μελών αλλά και η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου. (...) (8) ότι για την εξάλειψη των εμποδίων στην κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει να υπάρχει ίσος βαθμός προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών σε όλα τα κράτη μέλη ότι η υλοποίηση αυτού του στόχου που είναι ζωτικός για την εσωτερική αγορά, δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνον μέσω των ενεργειών των κρατών μελών, λαμβανομένων ιδίως υπόψη της έκτασης των υφιστάμενων αποκλίσεων μεταξύ των οικείων εθνικών νομοθεσιών καθώς και της ανάγκης συντονισμού των νομοθεσιών των κρατών μελών, προκειμένου η διασυννοριακή ροή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να ρυθμίζεται με συνέπεια και σύμφωνα με τον στόχο της εσωτερικής αγοράς κατά την έννοια του άρθρου 7Α της συνθήκης ότι είναι, ως εκ τούτου, απαραίτητη η παρέμβαση της Κοινότητας ώστε να υπάρξει προσέγγιση των νομοθεσιών (...) (10) ότι στόχος των εθνικών νομοθεσιών όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι η διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, όπως επίσης αναγνωρίζεται στο άρθρο 8 της ευρωπαϊκής σύμβασης περί προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών καθώς και στις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου 7 ότι, για το λόγο αυτό, η προσέγγιση των εν λόγω νομοθεσιών δεν πρέπει να οδηγήσει στην εξασθένηση της προστασίας που εξασφαλίζουν αλλά, αντιθέτως, πρέπει να έχει ως στόχο την κατοχύρωση υψηλού επιπέδου προστασίας στην Κοινότητα».*

Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι υπάρχει αδήριτη ανάγκη – ιδίως στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων – να εξαλειφθούν περιπτώσεις παράνομης άρνησης προς διαβίβαση υπευθύνων επεξεργασίας ή, ακόμα, και περιπτώσεων συμπαιγνίας του υπευθύνου επεξεργασίας και του ενδιαφερομένου υποκειμένου με σκοπό τη βλάβη του ενδιαφερομένου τρίτου. Μόνο με την ερμηνευτική αυτή προσέγγιση η Αρχή πραγματώνει ουσιαστικά τη συνταγματική της αποστολή, όπως αυτή οριοθετείται από τα άρθρα 9Α, 2 παρ. 1, 5 παρ. 1, 25 και 101Α του Συντάγματος. Άλλωστε, για τους ίδιους ουσιαστικά λόγους, η Αρχή ορθώς εμμένει στην έκδοση αδειών για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου τρίτου, ο οποίος έχει σχετικό δικαίωμα ή έννομο συμφέρον, οσάκις ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει αρνηθεί ή παραλείπει να υποβάλει στην Αρχή αίτημα για την παροχή αδειάς για την επεξεργασία (διαβίβαση) των επίμαχων δεδομένων.

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στην εισηγήτρια Ευμορφία -Ιωσηφίνα Τσακιρίδου, η οποία υποστήριξε ότι ζήτημα ευθύνης του εκάστοτε υπεύθυνου επεξεργασίας για μη χορήγηση προσωπικών δεδομένων σε τρίτο, δηλαδή ζήτημα δευτερογενών νομικών υποχρεώσεων, δεν τίθεται, αν δεν υπάρχει καν πρωτογενής υποχρέωση τήρησης κάποιας συμπεριφοράς με βάση το Ν. 2472/1997. Το ζητούμενο, δηλαδή, είναι αν όντως υφίσταται υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να χορηγήσει τα προσωπικά δεδομένα σε τρίτο (π.χ. συνυποψήφιο εργαζόμενο) με βάσει τις διατάξεις του Ν. 2472/1997. Κυρώσεις επιβάλλει η Αρχή, κατά το άρθρο 21 του Ν. 2472/1997, μόνο σε περίπτωση παραβίασης υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Ν. 2472/1997 ή από άλλους ειδικότερους νόμους για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Υποχρεώσεις δε του υπεύθυνου επεξεργασίας αναγνωρίζει ο Ν. 2472/1997 μόνο έναντι του υποκειμένου των δεδομένων και όχι του τρίτου (βλ. υποχρέωση ασφάλειας της επεξεργασίας, ενημέρωσης του υποκειμένου, πρόσβασης του υποκειμένου στα προσωπικά του δεδομένα, διόρθωσης εσφαλμένων δεδομένων κλπ.). Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων πραγματώνει τη συνταγματική της αποστολή όταν ασκεί την αρμοδιότητά της και μόνο εφαρμόζοντας το Ν. 2472/1997 και όχι όταν υπερβαίνει την αρμοδιότητά της αυτή που της έχει απονείμει ο νομοθέτης. Περαιτέρω ο Ν. 2472/1997 έχει στη λογική του σύλληψη δύο βασικούς λογικούς άξονες: Ο πρώτος άξονας είναι η καταρχήν καθολική απαγόρευση κάθε επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, που γίνεται χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, όπως τούτο προκύπτει από το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 κατά την οποία επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ο δεύτερος λογικός άξονας είναι η πρόβλεψη περιπτώσεων (νομιμοποιητικών βάσεων επεξεργασίας), όπου κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, όπως το άρθρο 5 παρ. 2, που ορίζει ότι «κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν: (...)» και το άρθρο 7 παρ. 2., που ορίζει περιοριστικά τις περιπτώσεις στις οποίες είναι επιτρεπτή η επεξεργασία με άδεια της Αρχής.

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις νομιμοποιητικών βάσεων επεξεργασίας, ο νόμος χρησιμοποιεί με απόλυτη σαφήνεια και κατηγορηματικότητα το ρήμα «επιτρέπεται» η επεξεργασία και ουδαμού το ρήμα «επιβάλλεται» ή η επεξεργασία «είναι υποχρεωτική» ή φράσεις όπως ο τρίτος έχει «δικαίωμα» να ζητήσει ή να αξιώσει επεξεργασία. Για το λόγο αυτό άλλωστε γίνεται λόγος στην επιστήμη για νομιμοποιητικές βάσεις επεξεργασίας και ουδέποτε για νομικές βάσεις αξίωσης επεξεργασίας. Τα άρθρα 5 και 7 δεν ιδρύουν αξιώσεις τρίτων για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του υποκειμένου, παρά μόνο θέτουν τα περιθώρια νόμιμης συμπεριφοράς του υπευθύνου επεξεργασίας. Για το λόγο αυτό είναι λάθος να λέγεται ότι υπάρχουν τρίτοι που θεμελιώνουν δικαίωμα να αξιώσουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στις διατάξεις του Ν. 2472/1997. Κάτι τέτοιο είναι εντελώς ξένο στην τελολογία του Ν. 2472/1997 και της Οδηγίας 95/46/EK, τα οποία είναι νομικά κείμενα που, λαμβάνοντας υπόψη την παράμετρο να μην εμποδιστεί υπέρμετρα η διαχείριση της πληροφορίας, εισέφεραν στην έννομη τάξη αποκλειστικά και μόνο το στοιχείο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Η αξίωση πληροφόρησης είναι φανερά αντίρροπη προς το πνεύμα και το σκοπό της προστασίας των προσωπικών δεδομένων του Ν. 2472/1997.

Η Αρχή, αφού άκουσε τις ως άνω απόψεις των εισηγητών και μετά από διεξοδική συζήτηση, εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Η αρμοδιότητα της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 9Α του Συντάγματος, της Οδηγίας 95/46/EK, του Ν. 2472/1997 και άλλων ειδικών νομοθετημάτων. Βασική αποστολή της Αρχής είναι η προστασία των

φυσικών προσώπων από την επεξεργασία προσωπικών τους δεδομένων. Το ατομικό αυτό δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού υποβάλλεται σε περιορισμούς, που προβλέπονται από το νόμο.

2. Ο Ν. 2472/1997 διαλαμβάνει στα άρθρα 5 παρ. 2 και 7 παρ. 2 τις προϋποθέσεις, υπό τις οποίες επιτρέπεται η συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, αντιστοίχως απλών και ευαίσθητων, ενώ το άρθρο 4 θέτει τις γενικές αρχές της επεξεργασίας που εφαρμόζονται και στις δύο κατηγορίες προσωπικών δεδομένων. Ο νόμος απονέμει αρμοδιότητα στην Αρχή να κρίνει τη συνδρομή των προϋποθέσεων του επιτρεπτού της εν λόγω επεξεργασίας συμπεριλαμβανομένης της τυχόν διαβίβασης δεδομένων σε αποδέκτες τρίτα πρόσωπα. Τούτο όμως δεν συνεπάγεται, ως λογική αναγκαιότητα, την αρμοδιότητα της Αρχής να επιβάλλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας υποχρέωση χορηγήσεως προσωπικών δεδομένων και περαιτέρω κύρωση για μη εκτέλεση της υποχρέωσης αυτής. Αρμοδιότητα με το περιεχόμενο αυτό θα έπρεπε να προβλέπεται ρητώς στο νόμο. Υπενθυμίζεται ότι με την υπ' αρ. 3/2009 γνωμοδότηση της Αρχής έχει κριθεί ότι, υπό το ισχύον νομικό καθεστώς της πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα, η Διοίκηση δεσμεύεται από την αρνητική απόφαση της Αρχής να επιτρέψει τη χορήγηση εγγράφων με προσωπικά δεδομένα σε τρίτον, όχι όμως και από την απλή διαπίστωση ότι δεν υπάρχει νόμιμο κώλυμα για τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων σε τρίτο. Στο σημείο αυτό παρατηρείται από τον Πρόεδρο ότι θα ήταν σύμφωνη με το Σύνταγμα (άρθρα 5Α και 10) νομοθετική ρύθμιση που θα απένειμε την πρόσθετη αρμοδιότητα στην Αρχή να διατάσει τη χορήγηση από διοικητικές αρχές δημοσίων εγγράφων σε ιδιώτες. Αντιθέτως, όμως, τυχόν αρμοδιότητα της Αρχής να διατάσει τη χορήγηση εγγράφων από έναν ιδιώτη σε άλλο ιδιώτη, θα ήταν αντισυνταγματική, διότι θα καθιστούσε την ανεξάρτητη αρχή δικαιοδοτικό όργανο, ή, κατ' άλλη διατύπωση, θα μετέτρεπε μία από τη φύση της ιδιωτική διαφορά σε διοικητική.

3. Η ανωτέρω ερμηνευτική λύση όχι μόνον είναι σύμφωνη με το σκοπό του Ν. 2472/1997 και της Οδηγίας 95/46/EK, που αποβλέπουν στην προστασία του υποκειμένου των δεδομένων και όχι των τρίτων, αλλά και στο γράμμα των σχετικών διατάξεων που αναφέρουν ότι «επιτρέπεται η επεξεργασία». Το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από το προοίμιο της Οδηγίας, η έκδοση αυτής, με βάση το άρθρο 100Α της Συνθήκης ΕΚ προκλήθηκε από την ανάγκη προσέγγισης των νομοθεσιών των Κρατών μελών στα θέματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, δεν παρέχει ερμηνευτικό έρεισμα προς την άποψη ότι η Οδηγία απαιτεί να έχουν οι

εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων οπωσδήποτε αρμοδιότητα ικανοποίησης με απειλή κυρώσεων αιτημάτων τρίτων για πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα άλλων ατόμων. Η Οδηγία και ο Ν. 2472/1997 (άρθρο 12) αναγνωρίζουν τέτοια εξουσία μόνο στην περίπτωση πρόσβασης του υποκειμένου στα υπό επεξεργασία προσωπικά τους δεδομένα.

4. Ενόψει των ανωτέρω, στα απαντητικά έγγραφα προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας που ερωτά αν δύναται να χορηγήσει προσωπικά δεδομένα σε τρίτο, πρέπει, εφόσον η απάντηση είναι θετική, να ακολουθείται η διατύπωση ότι «επιτρέπεται» ή «δεν υφίσταται κώλυμα» για τη διαβίβαση των δεδομένων στον τρίτον. Η απόφαση για τη διαβίβαση των δεδομένων ανήκει τελικά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος, αν είναι διοικητική αρχή, ελέγχεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας και τα διοικητικά δικαστήρια, ενώ, αν είναι ιδιώτης, υπάγεται στον έλεγχο των πολιτικών δικαστηρίων. Εξυπακούεται ότι, στην περίπτωση που η Αρχή αρνείται τη χορήγηση των δεδομένων στον τρίτον, η πράξη αυτή δεσμεύει τον υπεύθυνο επεξεργασίας και υπόκειται αυτοτελώς, ως εκτελεστή διοικητική πράξη, σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. και Γνωμοδότηση 3/2009).

5. Προς την ανωτέρω άποψη διαφώνησε ένα μέλος της Αρχής, ο οποίος υποστήριξε τα ακόλουθα: Στις περιπτώσεις, που εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 στοιχ. (ε΄) ή / και 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διαβιβάσει τα ζητηθέντα δεδομένα στον αιτούντα τρίτο, και, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνείται ή παραλείπει να προβεί στη διαβίβαση των επίμαχων δεδομένων, η Αρχή έχει την αρμοδιότητα να τον υποχρεώσει να διαβιβάσει τα δεδομένα αυτά ή να κολάσει την άρνηση ή την παράλειψή του, επιβάλλοντας διοικητικές κυρώσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 2472/1997. Η εν λόγω άποψη είναι σύμφωνη με το γράμμα και το πνεύμα των διατάξεων του άρθρου 9Α του Συν/τος, εκείνων του Ν. 2472/1997 και εκείνων της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Επιπλέον, η άποψη αυτή είναι η μόνη που πραγματώνει τα διαλαμβανόμενα στη σχετική σύσταση της Ομάδας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με την αλληλεπίδραση του δικαίου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του εργατικού δικαίου. Πράγματι, είναι αναγκαίο όχι μόνο να μην ανέχεται η Αρχή, αλλά πολύ περισσότερο να τιμωρεί τις προφανείς περιπτώσεις καταστρατήγησης θεσμού, δηλαδή τις περιπτώσεις παράνομης άρνησης προς διαβίβαση υπευθύνων επεξεργασίας ή, ακόμα, και

περιπτώσεις συμπαιγνίας του υπευθύνου επεξεργασίας και του ενδιαφερομένου υποκειμένου με σκοπό τη βλάβη του ενδιαφερομένου τρίτου.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρίστος Γεραρής

Μελπομένη Γιαννάκη